

<p style="text-align: center;">BACCALAURÉAT FRANÇAIS INTERNATIONAL SESSION 2024</p>
--

SECTION : DANOISE

ÉPREUVE : APPROFONDISSEMENT CULTUREL ET LINGUISTIQUE

DURÉE TOTALE : 4 HEURES

PARCOURS BILINGUE, TRILINGUE ET QUADRILINGUE

Le candidat traitera un sujet au choix parmi les deux sujets proposés.
Le dictionnaire unilingue dans la langue de la section est autorisé.

Les dictionnaires sous forme électronique ne sont pas autorisés.

L'usage de la calculatrice est strictement interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 10 pages numérotées de 1/10 à 10/10.

Le candidat mentionne sur sa copie le parcours suivi

Vælg én af de to nedenstående opgaver. Brug opgavens titel som overskrift for din besvarelse.

Analyserende artikel

Opgave 1: Menneskets forhold til døden

Skriv en analyserende artikel, hvor du undersøger tekster, der skildrer menneskets forhold til døden. I din artikel skal du analysere, fortolke og perspektivere *Springer* (tekst 1).

I din undersøgelse skal du anvende relevante tekstnedslag og særligt fokusere på:

- At analysere og fortolke *Springer*, hvor du bl.a. kommer ind på en karakteristik af fortælleren og hendes forhold til døden. Du skal desuden undersøge novellens brug af symboler.
- At perspektivere din analyse og fortolkning til det overordnede emne for artiklen, idet du inddrager et eller flere eksempler fra fx litteratur, dokumentar eller film.
- At formidle din tekstforståelse klart for din læser med en fokuseret indledning og en nuanceret afslutning.

Tekst 1: "Springer" (2021) af Sissel Bergfjord

Debatterende artikel

Opgave 2: Klimajournalistik

Skriv en debatterende artikel, hvor du undersøger, hvordan klimaforandringer dækkes bedst journalistisk. I din artikel skal du diskutere og debattere emnet ved bl.a. at inddrage *Bla bla bothsidesism* (tekst 2) og *Lytternes og seernes redaktør: DR's klimadækning er skæv, "klima-aktiv" og ukritisk* (tekst 3).

I din undersøgelse skal du særligt fokusere på:

- At diskutere og debattere, hvordan klimaforandringer dækkes bedst journalistisk, idet du bl.a. inddrager hovedsynspunkter og argumenter fra *Bla bla bothsidesism* (tekst 2) og *Lytternes og seernes redaktør: DR's klimadækning er skæv, "klima-aktiv" og ukritisk* (tekst 3).
- At underbygge dine synspunkter ved at inddrage eksempler på, hvordan klimaforandringer kan dækkes journalistisk.
- At præsentere emnet gennem en fokuseret indledning og diskussion og forsøge at overbevise din læser gennem en stærk og velgennemtænkt argumentation med en afslutning, der markerer dit synspunkt.

Tekst 2: "Bla bla bothsidesism" (18.11.2023)

Tekst 3: "Lytternes og seernes redaktør: DR's klimadækning er skæv, "klima-aktiv" og ukritisk" (29.04.2020)

Tekst 1: Springer – Sissel Bergfjord

Fra novellesamlingen "Midlertidig opvarning" (2021)

Lidt uden for Taastrup Station bremses toget hårdt op. Det giver et ordentligt ryk, kvinden i cykeltøjet kommer med et udbrud, det lyder som noget, et tøjdyr kunne finde på at sige, når man trykker på det. Toget holder stille. Jeg ser op fra min bog, alle i stillekupéen kigger flygtigt på hinanden. Manden i den blå kedeldragt¹ med den arrede hud blinker, som om han har fået noget i øjet. En ung kvinde ved vinduet længst ovre i hjørnet lukker sine og sætter ørebøfferne på plads igen. Jeg kan lugte, at min sidemand, der lige er steget på toget, har røget. Jeg ser efter min cykel ude i gangarealet, posen med havemuld ligger skævt på bagagebæreren, cyklen hælder, men er ikke ved at vælte. Jeg rykker på indkøbsposen mellem mine ben, hytteosten, dåsen med tomatpuré og potten med estragon falder ud. Jeg bøjer mig og samler det hele op og lægger det tilbage i indkøbsposen, prøver at læse videre. *Vi har en meddelelse, toget holder i øjeblikket stille på grund af en personpåkørsel. Vi arbejder på at kunne køre igen så hurtigt som muligt. Vi gør opmærksom på, at udstigning fra toget uden for perronafsnittene er strengt forbudt.*

Vi hører sirenerne. Flere strækker hals og kigger ud ad vinduet, grøn vegetation svajer i blæsten op ad de stejle skråninger. Manden i kedeldragten mumler højt nok til, at vi alle sammen kan høre ham. "Kunne de ikke finde et andet sted at tage livet af sig, så de ikke skal ulejlige os andre."

Det er lidt mærkeligt, at han taler i flertal. Den bog, jeg sidder med her i mit skød, er på en måde en ulejlighed. Den har allerede ødelagt flere dage af min sommerferie. Det er så meget blod i den. Rigtigt blod, ikke teatersplæt, rigtige menneskers historier, grusomheder og krig. Jeg mistede bevidstheden, forleden jeg var nede for at give blod. Jeg kom til at kigge efter posen med mit eget. Plonk, så faldt jeg, vågnede kort tid efter op igen og blev lagt på den samme briks, som jeg lige havde ligget på og fået suget en halv liter ud. Hvert tredje minut kom en sygeplejerske hen og så til mig. Jeg lå i en hel time og fyldte mig med kakaomælk og endnu flere chips, før jeg kunne rejse mig op igen. Jeg er sikker på, at jeg havde klaret mig, hvis jeg ikke havde læst om alt det blod. Bogen generer mig, men jeg kan ikke lade være med at læse videre i den. Jeg læser om soldaternes voldtægter af helt unge kvinder, om eksplosioner og granatchok, om kvinden, der var blevet skør, fordi hun havde mistet alle sine børn. Om havet, der blev farvet rødt af blod, marinekasketterne fra de døde, der flød ovenpå. Det er en vigtig bog, jeg ville gerne have, at alle læste den, alle os i kupéen, at vi kunne være sammen om at bære den byrde, det er at skulle læse den til ende. Det gør mig trist, at manden i den blå kedeldragt sikkert aldrig kommer til det.

Måske findes der to slags mennesker, og der findes to slags læsere. Dem, der gerne vil ulejliges, og dem der for alt i verden vil undgå at blive ulejliget. Hvorfor jeg gerne vil ulejliges, hvorfor jeg ligefrem føler, at jeg har brug for denne ulejlighed, ved jeg ikke.

Stillezonen ophæves af situationen. En ung fyr ringer til sit arbejde og fortæller, at han er forsinket. På grund af en springer. Jeg forestiller mig, hvilket slags arbejde han har, hvorfor han møder så sent på eftermiddagen. Måske arbejder han på et bosted². Måske på en mexicansk restaurant.

Kvinden i cykeltøj rejser sig og traver frem og tilbage ude i gangen, hun støder på min cykel, griber styret og får den i balance. Hun går op og ned ad mellemgangen, banker på den nærmeste yderdør, går videre til den næste og hamrer på den, mens hun taler i telefon. Håbløst, de åbnes ved et tryk på den store knap og kan kun benyttes, når knappens grønne lys er tændt. Hendes hud er bronzefarvet af selvbruner, lårmusklerne spiller blankt, når de

¹ Kedeldragt: dragt bestående af lange bukser og langærmet overdel i ét stykke – især om kraftigt arbejdsdragt

² Bosted: et sted for mennesker som af forskellige årsager har brug for støtte og fagligt uddannet personale i hverdagen

45 rammes af sollyset, der skinner ind gennem det tykke glas. Alle i min kupé rejser sig og går rundt. Kigger ud ad vinduet, prøver at åbne dørene. Utålmodige, som spyfluer fanget i et aflåst sommerhus, læner de hovederne mod vinduet. En kronraget³ mand lader, som om han vil nikke glasset en skalle. Jeg når at læse over tredives sider. Om de hjemvendte soldater, hjemkomsten, velkomsten, det kribler i mig. De har overlevet, det er et mirakel. De bliver genforenet med deres familier. Indtil det slår mig, at bogen er en samling af de overlevendes beretninger. Alle dem, som ikke kom hjem, har ingen stemme. De værste ting, der er sket i den krig, står måske ikke engang i bogen. De døde kan ikke tale, de kan ikke svare igen, tage til genmæle⁴ over fornærmelser.

50 Folk sidder og syder, der er en uro, som ikke var der, mens toget bevægede sig. Det er selve denne venten. Jeg læser videre i min bog, side for side. Jeg er den eneste i togvognen, der ikke venter. Jeg læser. Ser op en gang imellem, når meddelelsen bliver gentaget over højtaleren. Vi er lukket inde, mens en person bliver pillet af skinnerne. Jeg forestiller mig, at det er en mand, men ingen af os ser resterne af det menneske. Alt det der foregår, som vi ikke kan høre eller se. Kun den utålmodige trommen af hænder og fingre mod lår, de ventende passagerers suk, irritationen, det spirende raseri, desperationen, jeg kan mærke det i luften, så jeg må lægge bogen fra mig, opgive at læse.

55 Men jeg kan ikke blive vred. Det kunne have været Gustav. Et øjeblik bliver jeg bange for, at det er ham. Han har lige lånt penge af mig, jeg har overført en tusse⁵ på Mobilepay i aftes. Han ville ikke låne penge for at tage livet af sig selv, eller ville han netop det? Jeg sender ham en sms for en sikkerheds skyld, bare et *hej, gik overførslen igennem?* Bliver endnu mere nervøs, fordi han ikke svarer med det samme, men det gør han jo aldrig. Så kommer der en sms, jeg mærker blandingen af lettelse og adrenalin, indtil jeg læser den: Hej Linda, må jeg tage Champagne med ud en tur ned til stranden med Kansas?

60 Det er Olav, jeg svarer *ja, selvfølgelig*, tænker, at det er meget belejligt, nu jeg ikke ved, hvornår vi slipper ud af toget. For en gangs skyld giver det pote at have et sæt ekstranøgler liggende hos nogen.

65

70

Halvanden time har vi ventet i toget, da det endelig sætter i bevægelse og kører mod stationen. Folk står klinet sammen i gangarealet. Dørene åbner, alle vælter ud, en hurtig glidende strøm, en fælles, flydende masse. Jeg er den sidste, bakser med min cykel og min indkøbspose. Jeg ser hele min aften for mig, helt forskudt, klokken er allerede kvart i seks. Jeg kigger efter de andre passagerer, de sidste forsvinder småløbende, spreder sig i alle retninger, væk fra perronen, som var de blevet slynget ud af en centrifugal kraft.

75 Jeg stiller cyklen op ad huset ved elmåleren, Olav er åbenbart ikke kommet tilbage med hundene endnu. Jeg går en runde i haven, sådan som jeg altid gør, når jeg kommer hjem fra arbejde. Glæden over mine planter. Akelejerne⁶ stikker op alle vegne, de er for længst afblomstret og gået i frø, de breder sig og formerer sig hvert år, og rødderne er vanskelige, for ikke at sige næsten umulige at grave op, hvis ikke jeg tager dem, når planten slår spæde skud. Lilla, rosa, hvide akelejer. Og nogle høje gule blomster, jeg ikke selv har plantet, som bare var her, da jeg overtog haven i sin tid, og som jeg stadig ikke kender navnet på.

80 Jeg sætter mine indkøb ind i huset og går ud for at vande. Jeg vil blive for træt, hvis jeg gør det, efter jeg har spist. Jeg går hen til den ene vandtønde for at se, hvor meget det har nået at regne i nat. Jeg blev vækket ved tre-tiden af en voldsom trommen på taget, men i morges inden jeg tog på arbejde, var himlen blå og græsset kun lidt fugtigt af morgenens dug. En af grenene fra æbletræet rager næsten ned i tønden. Jeg går hen til myntebedet, det står friskt og grønt. Bier og brumbasser suger pollen til sig fra honningurten, der har sået sig selv fra

85

90

³ Kronraget: skaldet

⁴ Tage til genmæle: komme med sit eget modstridende synspunkt

⁵ Tusse: 1000 kr.

⁶ Akeleje: plante med blade og blomster

sidste år. Jeg går tilbage til tønden for at fylde kanden igen. Da jeg stikker den ned, opdager jeg, at der flyder et dyr rundt dernede. Jeg stiller kanden fra mig og henter den lille skovl, Mathilde bruger til at grave med, når hun er på besøg. Forsigtigt sænker jeg skovlen og får fat på dyret.

95 Det er et egern. Jeg lægger det på jorden foran tønden og sætter mig på knæ. Jeg bliver overrasket over mig eget udbrud, over den gråd, der følger efter. Jeg kommer til at hulke, det kommer så pludseligt, så dybt nedefra.

Egernnet må være faldet ned i tønden efter at have kravlet rundt i æbletræets svungne grene, og det har ikke kunnet komme op til kanten, tønden er kun lidt over halvt fyldt med regnvand.

100 En pinefuld død har det fået på grund af min ubetænksomhed, jeg, der ellers stiller skåle med vand ud til pindsvin og harer, jeg, som næsten ikke nænner at slå dræbersnegle ihjel, som lader myregange og hvepsebo være, hvis de ikke lige hænger for næsen af mig. Jeg tørrer mig om øjnene og under næsen. Egernnet ser ud som om, det er frosset i et spring. Ben og arme stritter ud fra kroppen, rigor mortis⁷ er for længst indtruffet, men udover det

105 døde blik i det lille sorte øje, der stirrer tomt på mig, er egernnet helt intakt. Den fine pels, de små poter, ørerne, halen, den smukke rødbrune farve.

Jeg rejser mig, ruller egernnet forsigtigt rundt på jorden ved siden af haveflisen med foden og går hen bag drivhuset og finder en af de store afsavede grene, jeg har ladet ligge vinteren over. Jeg slæber den efter mig i græsset, stikker den ned i vandtønden i en skrå vinkel.

110 Gulvet knaser under mine fodsåler, jeg har ikke fået vasket det i flere uger. Jeg pakker indkøbene ud, lægger smør og æg og kyllingefilet i køleskabet, sætter vand over til kaffe, finder bogen og lægger den på spisebordet, tager jakken af og lader mig falde ned i lænestolen, kigger ud i haven. Jeg har stadig væk ikke hørt fra Gustav. En mejse pirker til fuglefrøene ved foderpladsen. Jeg lytter til vandets crescendo⁸, kogepunktet, stilheden

115 udenfor. Der er mere gråd på vej, den presser sig på. Et par tårer fylder randen under mine øjne, den varme væske flyder ned langs min næse. Jeg tørrer mig i ansigtet med mit ærme. Jeg vil ikke græde mere. Jeg vil drikke en kop kaffe og gå ud og grave et hul i jorden.

⁷ Rigor mortis: dødsstivhed

⁸ Crescendo: musik med gradvis stigende lydstyrke

Tekst 2: "Bla bla bothsidesism" – Øjvind Hesselager

Artiklen er udgivet d.18.11.2023 og bragt på Kforum.dk.

Er vi for sent ude? Det spørgsmål rammer bekymrede forældre, enhver borger – og ikke mindst ethvert ungt menneske, der ser klimaforandringerne rasere kloden, uden at menneskeheden synes i stand til at reagere rationelt i tide.

5 Problemet er ikke mindst opstået, fordi mediernes balancesyge har forhindret udbredelsen af situationens sande alvor.

Så alvorligt er det. Så meget har medierne svigtet. Og så uduelige er medierne som værktøj i omstillingsprocesser, hvor eksisterende paradigmer skal erstattes af nye og vigtigere erkendelser.

10 Kan vi finde nogen, der mener noget andet, lyder det trivielle ekko på redaktionsgangen, hvor konservativt tænkende redaktører mangler formatet og modet til at lade mediet tage moralsk medansvar og i stedet dækker sig under forældede redigeringsprincipper og nyhedskriterier fra en svunden tid.

I de gråstængte gammelredaktørers bevidsthed er anskaffelsen af en Tesla udtryk for, hvor meget de selv er med på øko-beatet.

15 Klimaforandringer er blevet dækket som finanslovsudspil. Ingen har sat sig ind i dem – alle leder efter nogen, der kan skyde dem ned på dagen.

Det er et hæderkronet¹ princip i journalistikken, at man skal høre den anden side. Ikke bare, hvis en part er ramt af hård kritik, men også, hvis man kan finde aktører, der med modsatrettede synspunkter kan bidrage til, at sagen beskrives mere nuanceret.

20 Det lyder som et godt princip, men verden kalder i stigende grad på medier, der tør fravige trangen til at lade for eksempel eksperter kommentere dagen og vejen – bare fordi de mener noget andet.

25 For det er slet ikke sikkert, at vi som mediebrugere bliver klogere, fordi der indhentes flere kommentarer, herunder dem, der er i opposition til hovedbudskabet i artiklen. Tværtimod kan det modsatte standpunkt bidrage til at øge den kollektive fordummelse og fjerne fokus fra substansen. Fordi verden er en anden.

Det er ikke mindst denne mekanisme – som internationalt går under termen bothsidesism – der udstilles i filmen Don't Look Up, og derfor er filmen elsket af et stort publikum og kritiseret af den etablerede anmelderelite.

30 Publikum griner, fordi de godt ved, at kejseren² – the establishment af magt og medier – ikke har noget tøj på rent ideologisk, fx når vi taler om klimakampen. Alle i salen har for længst gennemskuet, at vores beslutningstagere ikke tør tage beslutninger, der er afgørende og vigtige. De frygter ikke at blive genvalgt af den gamle generations vælgerkorps og finansielle støtter.

35 Alle i salen ved også, at medierne altid støtter den eksisterende struktur og organisering. Ingen revolution er startet af et medie, til gengæld har de bidraget til at fastholde regimer, forkert livsstil og falske forestillinger. Det er forståeligt, at anmelderne ikke kan lide logikken. De sidder selv yderligt placeret på den dikkende lammehale³, der i alt for mange år har ladet klimakrisen rase, så klodens kollaps ligger lige om hjørnet. Don't Look Up viser 40 demagogisk⁴, klodset og effektivt, hvordan det er muligt at undertrykke den dokumenterede sandhed, hvor truende den end måtte være, og etablere en alternativ fortælling, der forfører masserne. Alene på grund af magtsyge og udsigt til ussel mammon.

¹ Hæderkronet: meget anset og værdsat

² Reference til H.C. Andersens eventyr "Kejserens nye klæder"

³ Dikkende lammehale: ukritisk og uselvstændigt menneske

⁴ Demagogisk: ved hjælp af letkøbte og usaglige argumenter, tomme løfter og gode talemåder

I filmen er det en potentielt altødelæggende asteroide, der bliver observeret af videnskaben, men talt ned af magten i et samspil med de logrende medier, der altid gerne fortæller den modsatte historie – hvor uvæsentlig og ringe dokumenteret den end måtte være, og underordnet, at det falske modsatte budskab kan udløse umådelig stor skade.

45 Det sker ud fra mantraet: Vi er journalister, vi beskriver bare virkeligheden – vi skaber den ikke. Uden den logiske følgeerkendelse, at når man ikke understøtter en nødvendig udvikling, så fastholder man et forkert regime.

50 Ingen udvikling kan ret beset⁵ være den farligste udvikling. Temperaturen stiger, mens oplaget falder, kunne man lidt kækt konkludere. For de folkelige bevægelser og ikke mindst de unge har indset, at gammelmediernes ikke kæmper deres kamp.

[...]

55 I undersøgelsen er 17 trykte medier med i alt 4.856 artikler fra USA, Storbritannien, New Zealand, Australien og Canada over en 15 år lang periode fra januar 2005 til december 2019 blevet analyseret for at fastslå, hvordan den menneskelige påvirkning af klimaet dækkes. Konklusionen er, at normen om balanceret dækning skævvrider fakta i forhold til den videnskabelige dokumentation. Påstande, der er mindre godt dokumenteret, får altså uforholdsmæssigt megen omtale. Det skaber drama og gode rubrikker.

60 Klassisk konservative aviser er mere ramt af fænomenet end de øvrige. Tendensen over tid er, at det videnskabelige belæg for de menneskeskabte klimaforandringer fylder mere og mere.

Dybest set er det de journalistiske nyhedskriterier, der skaber miseren. Journalister har lært at fortælle aktuelle historier, der skal have konsekvens for brugerne, der skal kunne identificere sig med dem. Og det hele må gerne fremstå sensationelt og konfliktfyldt. Sådan lyder gammelmediernes opskrift, som den stadig praktiseres – fra uddannelse til sidste redigerende led. Som et ideal.

65 Men det er et ideal fra dengang, verden kæmpede for øget velstand og fordeling. Ikke for klodens overlevelse.

70 Nyhedskriterierne indbyder ligefrem til, at det andet standpunkt får fuld spilletid, for så vokser konflikten, ligesom mediebrugerne sandsynligvis bedre kan identificere sig med det standpunkt, der siger, at videnskabens ildevarslende beregninger IKKE er rigtige, end de kan kapere⁶ det modsatte – hvad enten truslen er en imaginær asteroide eller verdenshave, der går over deres bredder.

75 I hele debatten om klimaforandringerne har vi i årtier set, hvordan FN's internationale panel af klimaforskere har advaret om de menneskeskabte klimaforandringer og deres konsekvenser. Og hvordan budskabet parallelt er blevet skudt ned af klimaskeptikere, hvis berettigelse ikke primært var deres faglighed, men deres modsatrettede holdning, der skabte forestillingen om balance i dækningen. Og et citatvenligt drama i spalterne.

80 Men nyhedskriterierne dur ikke, hvis man vil gøre mediebrugerne klogere på nye paradigmer. De dur kun, hvis man vil konstruere historier, der passer ind i den eksisterende skabelon. De er konserverende og fordummende.

[...]

85 Hvis viden havde været et nyhedskriterium, ville Jordens befolkning i dag i højere grad have været parat til at gribe klimaudfordringen. Hvis medierne havde evnet og turdet forsøge at gøre det komplekse klimastof alment tilgængeligt i stedet for at formidle stoffet i en falsk balance, hvor mindre kompetente eksperter kommer til orde, ville befolkningen have været

⁵ Ret beset: i virkeligheden, egentlig

⁶ Kapere: forstå, overskue, rumme

- meget mere inddraget, end tilfældet er i dag. Og politikere og magthavere ville være tvunget til at reagere med andet end ord og langsigtede planer bygget på lige dele blålys⁷ og blå⁸.
- 90 Den sande klimatrussel er den medieskabte apati⁹, der er skabt gennem alt for megen spalteplads til det modsatte synspunkt. Når paradigmerne skifter – engang var fossilt brændstof et gode – hurtigere end mennesket kan nå at tage beslutninger, kan det ikke nytte, at medierne i en slags falsk objektivitet ikke tør tage et både moralsk og vidensbaseret standpunkt.
- 95 Vi må leve med, at der er modsatrettede interesser i alle store spørgsmål – tobak, sukker, klima. Disse er i sidste ende økonomisk funderede. Det er gamle markeds kræfter, der trækker sagen ud af balance. Det er det system, der er ved at bryde sammen, der kæmper sin døds kamp. Den døds kamp skal medierne vise – ikke fremhæve de interessebårne aktører som ligestillede, der blot mener det modsatte.
- 100 Dybest set viser historien, at medierne er konservative, konserverende og systembevarende. Medier kan ikke skabe forandring – kun spejle den efter først at have trukket den i langdrag. De processer har vi ofte haft tid til. Men det har vi ikke med klimakampen. Medier bør overveje at have et egentligt redaktionelt klimamanifest, hvilket vil stride lodret med deres selvforståelse som neutrale og uafhængige.
- 105 Mange unge har for længst taget gammelmedierne ud af ligningen. Der er med amerikanske udspring opstået en autonom bevægelse af klimafanatikere, der ønsker de klassiske demokratiske organisationer afløst af et økologisk, autoritært styre, der kun forfølger et dogme.
- De fremstår som nutidens bz'ere, der ikke mindst er blevet drevet frem af den skævhed, som pandemien har afsløret i samfundet, hvor de etablerede rige kun er blevet rigere, mens unge voksne har set deres liv parkeret.
- 110 Hvor bz'erne antiautoritært reagerede mod bolig mangel og boligspekulation, vil Sunrise Movement gøre klimaforandringerne til det vigtigste samfundsspørgsmål og afslutte olie- og benzinindustriens korrumpereede indflydelse på den førte politik samt vælge ledere, der vil kæmpe for menneskehedens sundhed og velbefindende.
- 115 Målet er at skabe gode job til en ny generation, for hvem grøn vækst ikke er til debat – men den eneste sande og frugtbare vej.
- De tror ganske enkelt ikke på inddragelse af det modsatte standpunkt. De ved, at det er mediernes Bothsidesism, der har understøttet marginaliseringen¹⁰ af dem som borgere og reelt modarbejdet deres udsigt til en rig fremtid i grøn balance.
- 120
- På den måde afslører klimakampen også, hvad der reelt er mediernes største problem på forretningssiden. Medierne har tabt en generation af potentielle demokrater, der kunne blive ivrige avislæsere og -købere, ved at fastholde fortidens dogmer gennem en tilstræbt falsk balance.
- 125 Hvis medierne skal vinde den generations tillid tilbage, skal de gå langt mere aktivistisk og vidensbaseret til værks. De skal glemme nyhedskriterier født i en tid, hvor man blandt andet diskuterede for og imod værdier i opbygningen af velfærdsstaterne.
- Dagsordenen er ikke på-den-ene-side-på-den-anden-side. Dagsordenen er: Red kloden, og skab en bæredygtig fremtid. Kan gammelmedierne overkomme den omstilling?

⁷ Blålys: noget der ser lovende ud, men ikke lever op til forventningerne

⁸ Blår: at stikke blå i øjnene på nogen vil sige at snyde eller narre dem

⁹ Apati: tilstand af sygelig sløvhed og upåvirkelighed hos en person

¹⁰ Marginalisering: når en udvikling sætter nogen uden for indflydelse socialt eller politisk

Tekst 3: "Lytternes og seernes redaktør: DR's klimadækning er skæv, "klima-aktiv" og ukritisk"

Artiklen er bragt på ditoverblik.dk d.29.04.2020 og forfatteren angives som "redaktionen".

Danmarks Radios dækning af klimaet er skæv og går ofte ukritisk til kilder, der har en klima-aktiv dagsorden. Den vurdering kommer ikke fra én af Danmarks Radios kritikere. Den kommer fra DRs egen lytternes og seernes redaktør (LSR), Jesper Termansen. Han har til sin seneste halvårsrapport undersøgt DRs dækning af klima-området over to uger i efteråret 2019. Konklusionen er, at DR kun sjældent går kritisk til eksperter og aktivister, der arbejder eller forsker i grøn omstilling og klimaforandringer.

"Kun meget få artikler eller indslag i den undersøgte periode bærer præg af, at der bliver stillet modspørgsmål eller anvendt kilder, der problematiserer den klima-aktive præmis. Der er meget få programmer, artikler og indslag, som kan betegnes som klima-refleksive. Det vil sige, at de enten i metode, vinkling eller kildevalg udfordrer en antagelse om klimahandling eller klima-aktivisme, om man vil," står der i halvårsrapporten.

Jesper Termansen understreger, at undersøgelsen ikke er videnskabelig og ikke kan "udstrækkes til at generalisere i forhold til hele DR's dækning". Den dækker kun perioden 1. til 15. oktober, hvor der var internationalt C40-klimatopmøde for borgmestre i København, og i denne periode er der gennemgået 43 artikler fra dr.dk og 228 indslag i radio og TV. Derfor er der kun tale om en strømpil¹, fastslår redaktøren. Men denne strømpil peger i en én bestemt retning. Mange indslag er 'klima-aktive', dvs. at de afspejler, at der er behov for grøn omstilling og en klima-indsats. Kun meget få indslag kigger kritisk på klimatiltag eller stiller spørgsmål ved de konklusioner, som eksperterne kommer med.

Som eksempel nævnes et indslag i TV-Avisen om, at det går for langsomt med udfasning² af oliefyr³ i danske husstande. Kilden til denne historie var regeringens støttepartier og Alternativet. Der optrådte ingen kilder, som ikke var enige i, at oliefyr skal udfases så hurtigt som muligt.

Et andet indslag er et P1-program med den danske klimaforsker Sebastian Mernild. Han præsenteres som "den videnskabelige klimasuperstar" og værten siger i begyndelsen af programmet, at det skal hjælpe til at finde ud af, "om løbet er kørt, eller vi kan nå at redde Jorden og klimaet".

"Overordnet indikerer undersøgelsen, at DR i den undersøgte periode i meget betydelig grad baserer artikler og indslag på en klima-aktiv holdning til klimainsatsen. Over halvdelen af indslagene var klima-aktive. En betydelig del af disse indslag og artikler har karakter af at være 'konstruktive' bidrag til, hvordan borgere eller virksomheder kan foretage sin egen grønne omstilling," skriver redaktøren – og han fortsætter.

"I den type indslag ligger det indforstået og uden nogen form for debat, at der skal ske en grøn omstilling, uden at DR sætter kritiske spørgsmål til kilder eller præmis. Der er samtidig mange en-kildehistorier både på dr.dk og i radio og tv. Meget få indslag eller artikler beskæftiger sig med den naturvidenskabelige substans i klimadebatten".

Der er enkelte eksempler på artikler, som forholder sig til naturvidenskabelige spørgsmål om klimaforandringerne. Men heller ikke her er journalistikken særlig kritisk. DR-redaktøren nævner et eksempel, hvor der kun bruges én forsker i en artikel der har overskriften "OVERBLIK: Hvad der er sandt om klimaforandringerne".

¹ Strømpil: en idé, der viser i hvilken retning noget kan udvikle sig

² Udfasning: At afskaffe eller fjerne noget gradvist

³ Oliefyr: til opvarmning af husstande – foregår ved afbrænding af olie

Cirka en tredjedel af artikler og indslag vurderes til at være neutrale. Omvendt er der enkelte indslag, hvor journalisten åbent skilter med sin holdning. Mest udtalt i børnenyhedsudsendelsen "Ultranyt" fra den 1. oktober. Her bringes et indslag om grønlandske børn, der demonstrerer mod klimaforandringerne. Her siger journalisten:

45 "Der er desværre god grund til at gøre opmærksom på klimaproblemet. En helt ny rapport fra FN viser, hvordan klodens have og isdækkede områder klarer sig. Og det er ikke specielt hyggelig læsning."

Og senere:

50 "Så er det altså godt at børn over hele verden, inklusive Sascha og Kiki i Grønland, siger, at politikerne må gøre noget."

Der er kun få indslag, der går kritisk til klimaindsatsen. Jesper Termansen nævner ét eksempel. Det er om en landmand fra Jelling. Han kommenterer på den "yderst ringe" reduktion i CO₂, som Danmark vil kunne bidrage med i forhold lande som Kina og Indien.

55 På baggrund af sin undersøgelse, slutter lytternes og seernes redaktør Jesper Termansen med at konkludere i halvårsrapporten:

60 "Resultatet af mit udsnit af indslag og artikler giver anledning til nogle overvejelser om dækningen. For eksempel er der næsten ingen indslag eller artikler, der stiller spørgsmål til den politiske målsætning om 70 procent reduktion af klimagasser inden 2030. Det på trods af at eksempelvis dette emne vil kunne få meget betydelige konsekvenser i forhold til fordelingspolitik⁴ i årene fremover. Og på trods af at emnet var varmt⁵ i den periode, som her er undersøgt. DR's journalistik afspejler ikke i den undersøgte periode den kompleksitet, variation og de mange dilemmaer, som emnet klima også rummer".

[...]

⁴ Fordelingspolitik: politik der vedrører fordelingen af økonomiske midler mellem forskellige grupper i samfundet

⁵ Varmt (her): aktuelt, relevant